

Latwesch u Awises.

Nr. 50. Bettortdeena 11. Dezember 1852.

No Kaldabrunnas.

Kas zitkahrt no Zelgawas us Illuksti brauzis, gan buhs redsejis tohti wezzu, gandrihs fagruüschu Kaldabrunnas basnizu, kas wairak feena-fchühnim ne kà basnizai bij lihdsiga. Kad tur eegahje, tad teesham ne warreja no-prast, ka schi ehka, kurrâ jaw wissi wehbalki un stenderi bij falihküschees un paschi lohgu-stikli ar suhnahm apnemti, wehl warreja prett wehja un wehtras pastahweht. Bet paldeens Deewam, taggad jaw zittadi redsehs! Zo Kaldabrunnas d'simts-kungs, zeenigs Grafa kungs Stanislaus Sihberg pahr to irr gah-dajis, ka schi basniza, kurrâ pirmo grunti bij likkußi ta preileene von Kattenberg preeksch wairak ne kà 200 gaddeem, tappe pahrzelta un gruntigi pahrtaifita. Lebschu pats Grafa kungs ne irr Luttera, bet Kattolu-draudses lohzeklis, tomehr wiensch laipnigi par to gah-daja, ka taggad atkal Deewa-nams tur stabw staists un stiprs Deewam par gohdu. — Is-gahjuschä fwehtdeenâ, t. i. 23schâ Novemberi, Kaldabrunnas draudse dirkahrtigi fwehtu deeniu fwehtija. Pats muhsu augsti zeenijams Superdente lihds ar zitteem mahzitajeem bij atbrauzis un basnizu atkal eestfwehtija ar jaufem, wisseem klausitajeem pee firds eedameem wahrdeem; — un pehz arri to jauno Kaldabrunnas mahzitaju, Julius Friedrich Ullmann ar wahrdi, eewedde un draudsei peekohdinaja, tam ar labbu prahtu paklauscht, ka wiensch to fwehtu un gruhtu mahzitaja ammatu ar preeku warretu isdarriht, un ne ar nopuschhanu. Pats jaunais mahzitajs, kas jaw no Zahneem schinni sawâ ammatâ strah-dajis, pehz tam spreddiki teize par Matt. ewang. 25, 31—46, un skaidri parahdiya, ka mums wisseem waijagoht d'sihtees pehz to, ka pastara

deenâ wissi warretum parahditees ta Kunga preekschä kà paklausigas awis, kad wiensch at-spibdehs sawâ gohdbâ, un heidsoht arri wehl luhdse sawu draudsi, ka ta gribbetu lihds ar winnu strahdaht, lai pee winneem arri tapat notiku. Lai Deews augstaais nu palihds schim jaunam gannam, ka wiensch dauds auglus un derrigus warretu atnest satwam Kungam! — No mallu-mallahm dauds lauschu bij sanahku-fchi, lihds 2000 zilweku, un daschs labs fawus draugus un pasifstamus atkal dabbuja tur redseht, ar kurreem wiensch fenn ne bij fatizzees. Bet starp wisseem teem weefseem mehs pawelti meklejam weenu itt labbu un teizamu, prohti schihs draudses wezzo mahzitaju, kas ar Deewa spehku un fwehtibu scheitan 7 gaddus ustizzigi bij strahdajis, un taggad preeksch 2gadd. par Dohbeles Wahzu draudses mahzitaju tappe eezelts, ar wahrdi Lamb erg. Dauds bij, kas tohti noscheljahs, ka schi sawu mihtu wezzu gannu ne dabbuja redseht schai fwehtâ preeku-deeninâ. Kà wissa draudse un dauds zitti-draugi winnu peeminneja, tà warr buht wiensch buhs peeminnejis sawâ luhgschanâ ta Kunga preekschä. Ohtrâ deenâ wehl wissi Kaldabrunnas falmneeki, teefneschi un basnizas-pehrminderi baggati tappe meeloti no Grafa kunga, tà ka schi deeniaa wehl ilgi paliks peeminaa wisseem draudses lohzekeem. — Bet heidsoht mehs no wissas firds wehlejam, ka Deews gribbetu art schi sawu basnizu ustur-reht stipru un pastahwigu, ka ta us raddu-raddeem buhtu par fwehtu fataifischanas-wetinu wisseem, kas turp ee-eet un iseet, ka winni warr ee-eet sawâ laikâ tannî muhschigâ garrisâ Deewa naminâ, kas ne no zilweku rohkahm taisights, bet no pascha Deewa uszelts is d'sih-weem akmineem, prohti to tizzigu dwehfelehm,

un eegruntehts us to dsihwo stuhru-akmini,
kas irr Jesus Kristus tas Kungs muhschigi
teizams un flavejams.

Gr.

• Pilsfehtneeka un semneeka dsihwe.

Pulkstens bij jau 8 no rihta pusses, kad
baggatais naudas-mihjeis (bankeeris). S-r
uszhlahs. Ar fa-ihguschu gihmi apswewinaja
wisch rihta fauli, kas mihligi zaur lehgu
istabà spihdeja. Us pulkstenas pastandinaschanu
sustainis eenahze un apgehrbe to kà masu
behru. Woi ne kas naw notizzis? tà kungs
waizaja. Naw ne kas notizzis, atbildeja ful-
lainis; tikkai scho riht pulksten 6 bij Kohru
fahdschas fainneeks S-r schè un gribbeja
selta naudu atmiht, jo tam waijadseja us
tirgu eet lohpu eepirk. Es winnam atteizu,
ka zeenigs kungs wehl gull, un ka naudas mih-
schana tik pulksten 9 esfahkahs. Winsch par
to paftmehjahs un teize, ka lihds tam laikam
wisch ar saweem kalpeem jau 5 stundas strah-
dajis effoh. Kungs us tam ne ko skaidri ne
atbildeja, bet tik zaur sohbeam nonurdeja un
jautaja tahtaku: Ko darra manna zeenmahte
un behrni? Woi winni irr wissi spirgti?
Winni wehl gull, atbildeja fullainis; jo zee-
niga ar preilenehm tik pulkstena 1 pehz pu-
snaks no balles pahrnahze, un bija itt erri-
gas; dehls wehl febbaku gaddijahs mahjas.
Kungs atkal nonurdeja un gahje us sawu rak-
stamu kambari, kur winsch kappeju dsebre un
rehkinumus isfattijahs. Oribz dabbuja nau-
das-mihjeis aisshegeletas grahmatas, kur raibi
rehkinumi par daschadahm istehrefchanahm bij
sawilkli, ko mahte ar meitahm un dehlu bij
erehrejuschi. Tohs zauri lasshoft S-r lamee-
schus raustija un peeri farahwe. Maltiti eh-
doht ne toppe ne kas dauds runnahts, tikkai
abbos preilenes sawa starpa par isgahjuscha-
nakts balli patunnaja. Zeenigai arri bij fa-
raukts waigs, kà pastalas purns, un dehls
bij bahls kà libkis ar meega pilnahm ozzim.
Us kunga pawehleschanu isgahje wissi deenderi
ahrà un nu esfahkahs wehtras gaiss. Klau-
sees, tu bendes kalps! tà kungs sawam 17 gaddu

wezzam dehlam usblahwe, es ne warru ar
tevi wairs isturreht. Tew naw deesgan, ka
tu man atkal 50 dukkatus effi fleppeni paneh-
mis, bet tu arri effi wehl leelus parradus fa-
tafijis. Es par tevi wairs ne grassi ne mak-
faschu! Lai darra ar tevi tee parradu deweji
kà gribbedami; lai winni leef tevi zeetumà jeb
pee darba, man tas irr weenalga. Dehls at-
bildeja itt drohschi: Tad ja-eet man salbatòs.
Ware buht kà tas tew wairak lihdsetu ne kà
mannas mahzibas, fazzijsa tehros eeskaitees, un
labs plikkis aissbahse dehlam mutti, tà kà schis
blaudamees isstrehje ahrà. — Un ar jums man
beidsamas mohkas, fazzijsa tehros us sawahm
meitahm. Leels klehpis rehkinumu irr man
taggad atnahjis no srohdeereem un korpnee-
keem, no fudraba-kallejeem un puzzles-taifita-
jeem. Kad tas sel weenteis beigsees! Woi gan
us printscheem juhs gaidat? Zitti wihti zaur
jums til nabbagi paliku. Tad mums gan
buhs jostaiga kà bauru meitahm ar lindra-
keem un pastalahm, atfeize wezzaka meita.
Nahz, Magreete, eesim ahrà, tehwam irr scho-
deen untumi usgahjuschi. Meitas isgahje
ahrà, mahte palikka wehl weena patte eekschà;
tai bij tas pats sohds jadsid. S-r fazzijsa
us sawu gaspaschu: Redz, mammix, kà nu
eet ar tawu sliktu behru audsinaschanu! Ab-
hols ne friht tahtu no ahbeles; es taupu un
krahju, bet tu istehre un ischkehrde. Labbak
gribbu es tohs 600 rubbulus nabbageem isdal-
liht, ne kà tohs preeksch tawas galwas glih-
tumeem isdoht, pehz kureem tu man arveenu
witsu plihjees. Zeenmahte atfazzijsa itt lepni:
Sargees, ka tu manni ne aiskaitini! Man
irr wehl draugu deesgan, kas man valihdsehs
un manni aisslahwehs. Kusch, kusch! teize
kungs issohbedams. Skattees speegeli! Tawas
kohschais gihniis irr suddis un tapat arri tawi
draugi; tee, kas wehl taggad tevi apmelle,
nahk til pehz mannas naudas, manna ehdeena
un dsehreena deh. Zeeniga ne warreja wairs
ilgaki isturreht; winna gahje ahrà un durvis
kà zirsches aisszirte. Dufmu pilns un nostum-
mis fazzijsa naudas-mihjeis pats us feri: Redz,

tee irr tee augli no mamma gruhta puhlna eeksfch 30 gaddeem! Woi tas man bij jareds un jadsird? Woi gan tadehl es par funnu puisi eefahku deeneht un dascha funga ehrmigu prahku melleju isdarriht? Woi gan tadehl es baddu zeetu un tik krahju, zaurahm naaktim meegu laweju, sawu sinnamu firdi apgahniju un sawus brahtus un mahfas atstahju!! Mud-digi panehme wiensch zeppuri un nuhju, steidsahs no sawa namma un no pilsfehta ahrā un gahje arveenu tahtaku, pats ne sinnadams us kur-ren. Pehz pahri stundahm wiensch là no meega atmohdahs un eraudsija leijä smukku fahdschu, un schi bij winna dsintene — ta weetina, kur wiensch sawus behrna gaddus bij pawaddijis. Winnas masajäs mahjinäs, fahdschas gallä, dsihwoja S-r brahlis Kristaps, ko wiensch pawissam bij aismirfis. Zik flusfu bij wijs apkahrt winnu, jo pilsfehta trohfsni schè ne dsirdeja. Kas bij wijs winna istabu glihtums prett schihm sahlaikahm plawahm un jaufahm pulkhem! Pee burbulodama strautina lihgo-jahs wihtolu gallolnes un schaahze alkchunu lappas; seenahsis tschirksteja sahlé un sohsis ar pihlehm masgajahs uhveni. Winnam eeschahwahs prahka tas schè pawaddihts jau-nibas laiks; firds fabpeja winaam to dohma-johit un affaras ritteja par azzim. Te kahdu brihtinu kohku ehna otdussejees, dewahs wiensch us sawa brahka nammu prohjam, un apstah-jahs pee dahrfa schohga. Naudas-mihjeis eraudsija zaur schkirbu wiissu pamihliju dahrsä fehsham appakfch ahbeles, kura pilna ar eenahluscheem augleem karrajahs. Brahma feewa turreja pee rohkas dehliu, kas patlaban mahzijahs staigaht. Ne tahtu no schi masina stahweja winna 9 gaddus wezza mahfa, kas ar daschadahm paishnahm spehleja. Pah-ris gaddus wezzaka mahfa bij pee ahbeles at-speedufees un addija preeksch masa brahlischa sekkites. Tehte! eesauzahs dehls, kas 13 gaddus wezs bij, kamehr juhs schodeen tirgū bijat, tamehr es lauku no-ezzeju; abbeem behrajeem waijadseja deesgan street, kamehr bij beigas. Tehws peeleze sarru un norahwe ahboli, ko

dehlam par nopolnitu algu dewe. Kamehr wehl S-r kahdu laiku tà stattijahs, atneesse meita walkarinäs. Prischti kartuppeli bij no-wahriti un fwreests ar maiši bij par pawalgu. Jhsus ehdamus pahtarus noskaitijuschi, fehdahs tee ar preezigu prahku pre galda klah. Zlgaki ne warreja wairis baggatais kungs is-turreht, wiensch eefahze raudahk un elsoht. Kristaps uszehlahs un eraudsijis sawu brahli, eesauzahs: Prizzi, woi tu effi schè? Kà tu effi weenreis te atnahzis? Mans brahlis! fazziha naudas-mihjeis, winnu firfnigi ap-kampdams, mahzi manni, là man buhs dsihwoht, là Deeru luhgt un là atkal preezigan tapt; bet par wissam wairak wehli man tag-gad ar jums kohpå ehst; es ne kad ne esmu tà ehst eekahrojees, là schinni brihdi.

No ta laika bij baggatajam naudas-mihjejam schis weenteefigais semneeks par preeksch-sihmi; wiensch eemahzijahs no ta sawus behr-nus labbaki audsinaht un ar sawu zeenigo.mih-ligaki apeetees. Pawissam wiensch scho kohlu gan ne eenehmahs, bet jau dauds labbaki wijs paliske, un kad nemeers fazehlahs, tad dewahs us sawa brahla mahjahm, kur wiensch meeru un preeku atradde.

J. S.

• Nelaimiga dsihwe laulibâ.

„Dauds zilweks pats sew' behdas taisahs,
No laimas-mahtes rohkahm raiyahs.“

Seewas-wihrs, kas dsihwo laulibâ
Naksta draugam kahdâ grabmatâ:
„Sakku es rubks, tad sakka ta solds,
Soktu es melns, tad sakka ta baits,
Gribbu es eet, tad gribbahs tai braukt,
Teizu es: „Klussi!“ — jo disti saht saukt,
Eeschu es ehst, tad taisahs ta dsert,
Gribbu es mehrort, tad patikl tai smehet,
Teizu es: „Labbî!“ tad usfauz ta silti,
Munnaju mihligi, atbild ta pilti,
Teizu es balts, tad sakka ta melns,
Teizu es: „Mahz!“ ta: Paranj tew' melns! —
Sakku es flikis, tad sakka ta labs,
Sakku es: „Drihs!“ — Gan ribtdeen tas taps!
Gribbu es gulleht, tad gattawa zeltrees,
Prossu es dsert. „Eij pats sewim fineltees.

Gribbu es singeht, tad atnahks schi spebleht,
Gribbu es ierbraukt, schi ne leekabs webleht,
Teizu es: „Strahda!“ Schi gusleht jaw steidsahs,
Zaur to nu dumpis ne kad pee mums beidsahs!“ —

Par tahdu dshwi pasarg' Deewas,
Un piltu seewu no mums greef!
Tur ne warr ne kas laimetees,
Bet nemiers ween til iszeltees,
Un kur jaw nemeers mahjas walda,
Tur ne wajd' teefcham dshwe salda.

Fuhs, seewas, — wihereem paklaufait,
Ko tee jums teiz — jell isdarrait, —
Tad meera-dshwe laulibâ
Buhs wissas weetâs redseta! E. F. S.

Albilda tam rakstitajam X schi
gadd. Latw. Avises Nr. 44.

Valdees par fmalku wallodu!!
Tohs galla wahrdus peeleteku:
„Ne esmu gaxsch no augumia,
Bet leelais puvis faiinneka,
Un tawu Greetchu ne nemtu,
Kad seeku naudas lishds-dohtu! R. W.

• Greetinas heidsamais wahrdinsch.
(Statutes 48 Num. no Latw. Avises.)

Manni nesauz Raesli,
Daila, staista ne esmu;
Tomehr nebaidohs, ka zitti
Anehweli man apsmeetu.
Agri bij man apmizzetees,
Kad man Kahlis apneme;
Tas ar tahdeem nowizzesees,
Kam irr jaleeds pehrlite.
Smurgulu gan manna kuhti,
Barroti ar drabbineem.
Mahju Nohtin, pakal suhti
Tam, kas tilku tew no teem!
Ja pehz lempiti tu kahra,
Sakki Kahrlii wahrdinu,
Deggunus tas tahdam wahra,
Peezus dohd par eibuku.

— ръ.

S i n n a.

Ta tod nu weens un ir obtrs pee galla un meera gribb kluht. Rabbi! lai ta buhtu; jo kas par dauds, tas par dauds! Tadeht mehs us preekschu ne puschu-plehstu wahrdian pat knikschu Greetian, nei no winnas draugeem, nei no winnas eenaidnekeem wairb ne dohsim lassicht.

Mihlais G. no W. Wezzu gaddu ar meieru gribbam veigt un jaunu gadda salda meerâ palikt. Tadeht juhsu dseesmas, saldam draugam un Latwoju meitahm rakstitas, ne worrom islaist pa pasauli. Juhsu stahsti un dseesminas mihlais F. S. no S. wehl buhs us preekschu; zittas no tahm un ir juhsu wahrdus par dabbas brihnunieem mihlais E. D. no D., un ir juhsu stahstus zeen. mahz. Gr. no S. un W. no N., ka arri juhsu singes un mihlkas zeen. mahzitojs p. no F., taupam us jauno gaddu, lai jaunu gaddu sahkoht ne buhtu truhkuma no labbahm un derrigahm leetahm.

Mihleem Latweeschu Avises lassitajeem un muhsu meitinas wezzeem draugeem peeletekam wehl scho sinnu: ka ar to Kungu Kunga un dauds teizamu vibru paligu no Kursemies un Widsemies jaunu gadda Latweeschu Avises dohsim wissadas derrigas mahzibas, sinnas un stahstus par lauku-kohpschanu un mahjas-bubschani, par dabbas un augstas gudribas leetahm, orri wissadus stahstus, pasoklas, singes un mihlkas par laika-kawelli, un wehl klah ihsachu peelikkumu pat svehtahm Deewa walstibas, tizzibas, basujas un skohlas leetahm, krisigai dwehselei par preeku.

No firds gribbedami, ka wissuwairak mihlee ortaji un Latweeschti tahs lossa un laizigu un muhschigu labbumu no tahm mantejahs, mehs sawas meitinas wezzus draugus te nu luhsani, lai mums palihds strahdahrt un gahda, ka mihlee semneeki tahs us preekschu sawas mahjas turr. Kentinekeem, kas taggad jom palikfuchi pat spehka wihereem, gan ihpaschi par gohdu buhtu, tahdu lappinu sawas mahjas turreht. Par i sudraba rubbuli schibbs Avises gribbam doht. Ja nu kahds schibs Avises us jaunu gaddu gribb turreht, tad lai steidsahs peeteiktees, sawu mahjas, krisitu un ziles wahrdu lishds ar to gadda-maksu otsuhitamus pee teeni drukketajeem Hoffmann un Johannsohn Selgawâ, jeb pee N. Schulz,

Selgawas Latw. pilsehta draudses mahzitaju un Latweeschu Avises opgahdataju.

B i b l i o d r i k k e h t.

No juhrallas-gubernias augstas waldischanas vusses: Collegienrath v. Braunschweig, Bensor.

No. 314.